

„ŚWIĘTA EKOLOGICZNE I NIE TYLKO...”

edukacja międzyprzedmiotowa w ramach innowacji pedagogicznej
w klasach IV- VIII
w Szkole Podstawowej w Polance Wielkiej

opracowała : Beata Nowak

Spis treści:

I. Wstęp	2
II. Opis innowacji	2
III. Cele innowacji	2
IV. Procedury osiągnięcia celów	3
V. Metody i formy pracy.....	3
VI. Spodziewane efekty.....	4
VII. Ewaluacja	4
VIII. Publikacja innowacji	4
IX. Termin wprowadzenia i okres trwania	4
X. Adresaci innowacji	5
XI. Kalendarz	5
XII. Tematyka i główne zagadnienia	5
XIII. Źródła	9

I WSTĘP:

Edukacja ekologiczna i ochrona środowiska jest możliwa dzięki współdziałaniu nauczycieli z różnorodnych dziedzin. Taka korelacja jest widoczna również na wielu płaszczyznach życia codziennego. Zmiana dni, tygodni, miesięcy uzależnione jest od kalendarza, co pozwala nam na odwoływanie się do powtarzających się cyklicznie okresów, również w odniesieniu do walorów przyrodniczych. W kalendarzu możemy odnaleźć dni o charakterze ekologicznym, przyrodniczym, kulturalnym, a to z kolei pozwala na kształtowanie i pogłębianie odpowiednich postaw wśród dzieci, młodzieży, dorosłych zwłaszcza w kontekście propagowania zachowań pozytywnych dla środowiska, poszerzanie wiedzy o przyrodzie, kulturze, ochronie przyrody, gospodarowaniu zasobami środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, zapobieganiu zanieczyszczeniom i wiele innych.

Dlatego w naszej szkole zachęcam nauczycieli do realizacji treści, które będą odwoływać się do Świąt ekologicznych.

II. OPIS INNOWACJI

Jako nauczyciel przyrody, biologii, opiekun Klubu Młodego Ekologa od lat staram się poszerzać wśród uczniów wiedzę i postawy proekologiczne w ramach działań szkolnych i lokalnych. Innowacja międzyprzedmiotowa „Święta ekologiczne i nie tylko...” to projekt o charakterze interdyscyplinarnym, który ma łączyć nauczycieli różnych przedmiotów. Może być inspiracją w zakresie ekologii, ochrony przyrody do zdobywania umiejętności na wielu płaszczyznach, tym bardziej, że jest to temat wszechobecny w wielu dziedzinach naszego codziennego życia. Tego typu tematyka realizowana w korelacji międzyprzedmiotowej pozwoli zwrócić uwagę na powagę tych dni oraz działań związanych z ich obchodami.

Wiele pomysłów do realizacji można zaczerpnąć z pakietów ze strony internetowej www.ekokalendarz.pl i wielu różnorodnych źródeł stosownie do nauczanego przedmiotu.

Uczniowie mogą, nie tylko na lekcjach, ale również samodzielnie poznawać otaczającą przyrodę wieloma zmysłami, metodami z wykorzystaniem filmów, quizów, wirtualnych spacerów po muzeach itd., również w czasie nauki zdalnej. W przypadku powrotu do nauki stacjonarnej zostaną wprowadzone dodatkowe metody pracy.

III. CELE INNOWACJI:

Cele główne:

- Kształtowanie postaw proekologicznych
- Popularyzacja wiedzy ekologicznej i rozwijanie zainteresowań przyrodniczych
- Rozwijanie umiejętności dostrzegania piękna w przyrodzie
- Rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska przyrodniczego poprzez bezpośredni kontakt z przyrodą

Cele szczegółowe:

- Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego
- Wdrażanie do prac praktycznych na rzecz ochrony i kształtowania środowiska
- Stwarzanie okazji do bezpośrednich kontaktów z przyrodą i obserwacji zjawisk przyrodniczych
- Poszerzenie wiedzy z wybranych działów nauk: j.polskiego, j.angielskiego, matematyki, biologii, fizyki i chemii i geografii, historii
- Dostarczanie dzieciom wiadomości na temat przyczyn zanieczyszczenia wody, powietrza, gleby i lasów oraz sposobów zapobiegania tym zanieczyszczeniom
- Poznanie warunków panujących w lesie, życia zwierząt i roślin oraz wpływu człowieka na środowisko leśne
- Wdrażanie do udziału w akcjach ekologicznych
- Zapoznanie uczniów z różnymi formami ochrony środowiska naturalnego
- Dostrzeganie potrzeby segregacji i ponownego wykorzystania odpadów
- Propagowanie zdrowego trybu życia
- Wdrażanie postaw przyjaznych środowisku poprzez sztukę, poezję.
- Doskonalenie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji
- Kształtowanie poczucia odpowiedzialności uczniów za stan środowiska przyrodniczego
- Dostrzeganie przez uczniów współczesnych zagrożeń przyrody i sposobów przeciwdziałania im
- Zwiększenie atrakcyjności organizacji i metod nauczania.

IV. PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW:

- gromadzenie informacji dotyczących ekologii i ochrony środowiska przyrodniczego
- rozmowy na temat różnych form ochrony terenów zielonych (parki narodowe, parki krajoznawcze, rezerваты przyrody, pomniki przyrody)
- praca z mapą
- poznanie pomników przyrody w naszej miejscowości i innych regionach
- przedstawienie krążenia wody w przyrodzie,
- źródła zanieczyszczenia wody, gleby i powietrza (ścieki komunalne, kwaśne deszcze, smog, efekt cieplarniany)
- animacje, podcasty, filmy na temat segregacji odpadów i recyklingu
- prowadzenie doświadczeń, obserwacji, pokazów,
- quizy, gry dydaktyczne itp.
- wirtualne spacerunki po muzeach

V. METODY I FORMY PRACY:

Metody pracy:

1. Podające:

- pogadanki, wyjaśnienia, objaśnienia, odczyt, opis.
- 2. Praktyczne: ćwiczenia, pokaz, obserwacja, doświadczenie.
- 3. Badawcze.
- 4. Poszukujące.
- 5. Aktywizujące: burza mózgów, drama.

Formy pracy:

- 1. Zajęcia z zastosowaniem aktywnych metod pracy.
- 2. Gry i zabawy o tematyce przyrodniczej i ekologicznej w korelacji międzyprzedmiotowej, konkursy.
- 4. Aktywny udział w akcjach.

VI. SPODZIEWANE EFEKTY:

- 1. Wzbogacenie oferty edukacyjnej szkoły.
- 2. Uatrakcyjnienie zajęć lekcyjnych.
- 3. Zrozumienie potrzeby dbania o przyrodę i najbliższe środowisko.
- 6. Umiejętność zaplanowania i przeprowadzenia obserwacji i prostych doświadczeń.
- 7. Rozwój twórczego myślenia i kreatywności.

VII. EWALUACJA:

Zadaniem ewaluacji jest modyfikacja materiału dotyczącego edukacji ekologicznej, regionalnej i kulturowej.

Cel ewaluacji

Zweryfikowanie zakresu realizowanych treści

Czas realizacji: czerwiec 2021

Wykonawca ewaluacji: 1. Autor innowacji i nauczyciele przedmiotów

Przedmiot ewaluacji: 1. Oferta dydaktyczna realizowanych zajęć. 2. Identyfikacja oczekiwań uczniów odnośnie innowacji.

Kluczowe pytania:

1. Jakie było zainteresowanie zajęciami ze strony nauczycieli i uczniów? 3. Czy pogłębione informacje przyrodnicze wpłynęły na rozwój zainteresowań dzieci?

Metody badawcze:

- 1. ankieta wśród uczniów
- 2. ankieta wśród nauczycieli

Ramy czasowe ewaluacji:

koniec czerwca 2021r

VIII. Publikacja innowacji – informacja na temat innowacji na stronie internetowej szkoły

IX. Termin wprowadzenia i okres trwania - zajęcia przeprowadzone w terminie od marca do czerwca 2021r.

X. Adresaci innowacji: Edukacja wielopredmiotowa w ramach innowacji „Święta ekologiczne i nie tylko...” obejmie uczniów z klas 4-8 w Szkole Podstawowej w Polance Wielkiej

XI. Kalendarz świąt:

MARZEC: 3.03. – Dzień Dzikiej Przyrody 17.03.- Dzień Morza 21.03. – Dzień Lasów 22.03. – Światowy Dzień Wody

KWIECIEŃ:14.04.- Dzień Gapienia się w Niebo, 22.04. – Dzień Ziemi

MAJ: 15.05. – Dzień Polskiej Niezapominajki 18.05.- Dzień Muzeów

CZERWIEC: 5.06. – Światowy Dzień Ochrony Środowiska 19.06. - Dzień Leniwych Spacerów

XII. TEMATYKA I GŁÓWNE ZAGADNIENIA

03.03 - Światowy dzień dzikiej przyrody

Ten dzień jest okazją do uczczenia pięknych i różnorodnych form dzikiej fauny i flory. Święto przypomina nam o pilnej konieczności wzmożenia walki z „przestępczością środowiskową”, która ma ogromny wpływ na przyrodę, ale również negatywne skutki ekonomiczne i społeczne. Dzika przyroda jest wartością samą w sobie, ale nie można pomijać jej znaczenia w zachowaniu procesów ekologicznych, puli genetycznej, jej znaczenia społecznego, gospodarczego, naukowego, edukacyjnego, dla kultury, turystyki, czy rekreacji.

W nawiązaniu do tego dnia odbędzie się realizacja tematów:

J. angielski: „Wild animals” vocabulary practice – poznajemy świat dzikich zwierząt
Biologia „Dzika Przyroda w sercu Europy”

J. polski: „Czy rak trzyma w szczypcach strzęp szczawiu czy trzy części trzciny”- oswajamy ortografię”.

17.03.- Dzień Morza

Dzień ten ma na celu uświadomienie, że morza są wspólnym dobrem, a ochrona środowiska morskiego powinna być przedmiotem zainteresowania i odpowiedzialności nie tylko rządów czy instytucji, ale także całej ludzkiej społeczności. Dzień obchodów jest datą podpisania w 1948 roku Konwencji, na mocy której powołano Międzynarodową Organizację Morską (IMO), wyspecjalizowaną agendę Narodów Zjednoczonych. Należą do niej obecnie 172 państwa. W ramach ochrony środowiska morskiego, organizacja reguluje zasady użytkowania transportu morskiego po to, by przeciwdziałać generowanym przez niego zanieczyszczeniom. Zajmuje się również bezpieczeństwem na morzu oraz problemami ludzi zamieszkujących w jego bezpośrednim sąsiedztwie. Wszystko, co dzieje się z oceanami, dotyczy również mórz, które są ich miniaturowym odbiciem. Jednym z celów zrównoważonego rozwoju jest zatem ochrona oceanów, mórz i zasobów morskich oraz wykorzystywanie ich w sposób zrównoważony.

W nawiązaniu do tego dnia odbędzie się realizacja tematów:

J. angielski: „Sea/ocean animals”

Historia: „Wyprawy i odkrycia geograficzne drogą morską”

Biologia „Organizmy morskie- jak je chronić?”

J. polski: „Wyprawa nad morze”

Matematyka „ Ile procent kuli ziemskiej zajmują wody?”

Fizyka „Skąd się biorą fale?”

Geografia: „Bałtyk morzem śródziemnym i szelfowym”

21.03. – Dzień Lasów

Święto to ustanowione zostało przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w celu podnoszenia świadomości ludzi na temat znaczenia lasów dla prawidłowego funkcjonowania planety. W tym dniu na całym świecie organizowane są akcje mające zwrócić uwagę na lasy i ich problemy. Zachęca się ludzi do sadzenia drzew, sprzątania lasów i do przebywania w nich. Lasy pokrywają $\frac{1}{3}$ lądów na ziemi, niestety ich powierzchnia szybko się kurczy. Wyliczono, że w ciągu roku znika ponad 5 milionów hektarów lasów, to tak, jakby w ciągu sekundy zniknął las o powierzchni boiska do piłki nożnej. Gdyby zniknęły wszystkie lasy, życie na ziemi nie mogłoby normalnie funkcjonować. Lasy są rezerwuarem bioróżnorodności, oczyszczają powietrze i hamują zmiany klimatu wiążąc w swoich komórkach dwutlenek węgla, zapobiegają erozji gleby, utrzymują odpowiednią wilgotność gleby i powietrza, chronią przed powodzią. Dla ponad 1,6 miliarda ludzi na ziemi są one miejscem życia i źródłem utrzymania, dają schronienie, dostarczają budulca, karmią i zapewniają substancje lecznicze.

W nawiązaniu do tego dnia odbędzie się realizacja tematów:

Historia: „Polska przed wiekami”

Biologia „Wycieczka do lasu- fauna i flora” - konkurs fotograficzny

J. polski: „Drzewa naszej wyobraźni” - opowiadanie

Matematyka „Rozwiązywanie zadań tekstowych dotyczących drzew iglastych i liściastych”

Geografia: „Typy lasów w Polsce”

22.03. – Światowy Dzień Wody

To święto ustanowione przez Zgromadzenie Ogólne ONZ rezolucją z 1992 roku, obchodzone corocznie 22 marca. Ma przypominać, że wielu mieszkańców naszej planety – obecnie ok. 800 milionów osób – cierpi z powodu braku dostępu do czystej wody pitnej. Oznacza to nie tylko banalne kłopoty w życiu codziennym (takie jak utrudnienia w kąpielni czy splukiwaniu toalety), których w naszej części Ziemi możemy doświadczyć w trakcie awarii czy remontu wodociągów. Brak dostępu do wody pitnej to także śmiertelne choroby oraz mniejsze szanse życiowe kobiet i dziewczynek, które zgodnie z tradycją mają za zadanie dbać o rodzinę i dom, więc spędzają długie godziny na wędrówkach do studni. Są to godziny, które mogłyby poświęcić nauce lub pracy zarobkowej i wyrwać się z nędzy.

W nawiązaniu do tego dnia odbędzie się realizacja tematów:

Język angielski: „How to save water?”

Fizyka: „Jak działa oczyszczalnia ścieków?”

Biologia „Dlaczego powinniśmy oszczędzać wodę?”

J. polski: „Jak dwie krople wody, czyli czym jest porównanie?”

Geografia: "Obieg wody w przyrodzie"

14.04.- Dzień Gapienia się w Niebo

Dzień ten zachęca do zatrzymania się na chwilę i docenienia piękna błękitnego nieba, puszystych chmur i szybujących po niebie ptaków... Dlaczego niebo jest niebieskie?

Białe światło słoneczne aby dotrzeć do Ziemi musi przedrzeć się przez atmosferę ziemską składającą się z gazów, pyłów, cząsteczek wody. Cząsteczki te powodują rozszczepienie światła na wszystkie kolory tęczy. Jednak to promienie niebieskie ulegają największemu rozproszeniu i są bardzo dobrze widoczne dla ludzkiego oka i dlatego też niebo wydaje nam się niebieskie.

W nawiązaniu do tego dnia odbędzie się realizacja tematów:

Matematyka: „Układ Słoneczny i jego składniki – zadania z wykorzystaniem danych matematycznych”

Fizyka: „Astronomiczne odległości – jednostki fizyczne”

Przyroda, biologia, geografia: „Orientacja na sferze niebieskiej” (tematyka może ulec rozszerzeniu)
J. polski: „Oderwij się od komputera i wyrzyj przez okno, albo lepiej wyjdź na zewnątrz i poszukaj kształtów w chmurach”

18.04. - Międzynarodowy dzień ochrony zabytków

Celem święta jest zwrócenie szczególnej uwagi na światowe dziedzictwo kulturowe i przypomnienie o konieczności ochrony tych wytworów człowieka, które okazały się wyjątkowo ważne dla kolejnych pokoleń. Szczególny akcent trzeba tu postawić na „wytwory człowieka” – bo aby coś mogło zasłużyć na miano zabytku, musi być wykonane przez ludzi lub przynajmniej z ich udziałem. Najczęściej są to właśnie wyjątkowo cenne budynki i dzieła sztuki. Ale że kalendarz, w którym piszemy o tym święcie, jest ekologiczny, to zamiast pisać o pałacach, zamkach i kościołach, napiszemy z tej okazji o miejscach, które zwykle je otaczają i – choć często pozostają w cieniu cennych, historycznych budynków – nierzadko same widnieją na liście zabytków. Przyjrzymy się miejscom, w których dzika i nieskrępowana działalność natury spotyka się z ambicjami i kreatywnością człowieka – czyli parkom i ogrodom.

W nawiązaniu do tego dnia odbędzie się realizacja tematów:

Historia: „Poznajemy zabytki w najbliższej okolicy”

Biologia „ Pomniki przyrody w naszej miejscowości”

22.04. – Dzień Ziemi

Pierwszy dzień Ziemi, 22.04.1970 r, zakończył się dużym sukcesem dzięki temu, że zarazili się tą ideą młodzi ludzie aktywnie walczący o pokój i lepszy świat. Na jednym placu w Waszyngtonie zgromadziło się 200 tys. ludzi, a na ulice miast całego kraju wyszło 20 milionów ludzi domagających się troski o środowisko.

Uznaje się, że tego dnia narodził się ruch ekologiczny, który kontynuując protesty sprawił, że politycy musieli się zająć po raz pierwszy tak codziennymi, z dzisiejszej perspektywy, tematami jak czystość wód i powietrza.

Dzień Ziemi podejmowany był w różnych krajach, lecz stał się naprawdę globalny w 1990 roku, mobilizując 200 milionów ludzi w 141 państwach i otwierając drogę do Szczytu Ziemi ONZ w 1992 roku w Rio de Janeiro. W 2000 roku głównym tematem stały się zmiany klimatyczne, organizatorzy Dnia Ziemi walczyli o uznanie wagi problemu i zaprzestanie jego negocjowania przez polityków, domagali się natychmiastowego ograniczenia emisji CO₂ i przejścia gospodarek świata na odnawialne źródła energii.

W nawiązaniu do tego dnia odbędą się akcje i konkursy ekologiczne

15.05 – Dzień polskiej niezapominajki

W tym dniu promujemy szczególnie walory polskiej przyrody i różnorodność biologiczną, przypominamy o potrzebie jej ochrony. Dodatkowo „nie-zapominajka” ma na celu zachowanie od zapomnienia ważnych chwil w życiu, osób, miejsc i sytuacji, lokalnych tradycji. Święto to przypomina o istocie dbania o nasze otoczenie.

W nawiązaniu do tego dnia odbędzie się realizacja tematów:

Język polski: „Nie zapominamy ważnych chwil w życiu, osób, miejsc i sytuacji”

Biologia: „Zakładamy kolorowe ogródki”

18.05.- Dzień Muzeów

Coroczne święto ustanowione w Moskwie 28 maja 1977 roku, przez Międzynarodową Radę Muzeów (ICOM, International Council of Museums), działającą przy UNESCO.

Stwarza ono okazję do wywiązania się z zadań na rzecz społeczeństwa i jego rozwoju, oraz zwrócenia uwagi na wyzwania, przed którymi stają muzealnicy w myśl dewizy Rady: „Muzea są ważnym środkiem wymiany kulturalnej, wzbogacania kultur i rozwoju wzajemnego zrozumienia, współpracy i pokoju między narodami”.

W nawiązaniu do tego dnia odbędzie się realizacja tematów:

Język angielski: „ Słynne muzea na świecie”

Historia: „Chronimy ślady przeszłości – zadania muzeów”

WOS: „ Jakim organom władzy państwowej podlegają muzea?”

Matematyka: „Statystyki na temat działalności muzeów w Polsce”

Geografia: „Muzea geologiczne – czym nas zachwycą?” ”

Język polski: „Z wizytą w muzeum...”

Fizyka: „Fizyk(a) w muzeum”

5.06. – Światowy Dzień Ochrony Środowiska

Światowy Dzień Ochrony Środowiska powinien trwać przez cały rok. Na razie ma swój jeden dzień w kalendarzu, 5 czerwca, kiedy inicjatywa na rzecz naszej planety jest obchodzona w ponad 100 krajach świata. Tego dnia otrzymujemy przypomnienie o głównych problemach ekologicznych oraz poszukiwanie ich rozwiązań staje się sprawą wspólną. Należy zrewidować codzienne nawyki, sprawdzić, co można zrobić dla najbliższego otoczenia i wyjrzeć na swoje podwórko.

W nawiązaniu do tego dnia odbędzie się Quiz przyrodniczy

19.06. - Dzień Leniwych Spacerów

To dzień, w którym namawia się wszystkich do odpoczynku i kontaktu z przyrodą. Należy wyjść z domu, posłuchać śpiewu ptaków, dotknąć kory drzew, poobserwować dokąd spieszą się mrówki i w jakie kształty układają się chmury.

W nawiązaniu do tego dnia odbędzie się akcja: „Spacer po najbliższej okolicy połączony z odpoczynkiem, relaksem i obserwacją środowiska naturalnego”

XIII. Źródła:

[https://www.ekokalendarz.pl/pakiety-edukacyjne/?](https://www.ekokalendarz.pl/pakiety-edukacyjne/?gclid=EAIaIQobChMIhvORmoKp7wIVibLVCh07OwALEAAYASAAEgKXNPD_BwE)

[gclid=EAIaIQobChMIhvORmoKp7wIVibLVCh07OwALEAAYASAAEgKXNPD_BwE](https://www.ekokalendarz.pl/pakiety-edukacyjne/?gclid=EAIaIQobChMIhvORmoKp7wIVibLVCh07OwALEAAYASAAEgKXNPD_BwE)

EDUKACJA EKOLOGICZNA wybrane problemy pod redakcją Magdaleny Klaudii Terleckiej
Krosno 2014 Recenzja naukowa dr Michał Latawiec Wydawnictwo ARMAGRAF

Edukacja społeczno-przyrodnicza dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym,
Wyd. Impuls, Kraków 2014